

# DEBRECZENI UJSÁG

## ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:	Vidéken:
Félévre . 6 kor — sz.	Félévre . 9 kor — sz.
Negyedévre 3 kor — sz.	Negyedévre 4 kor 50 sz.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:

**THAN GYULA:**

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:



Debreczen, Főter Biedermann-palota földszint az udvarban belül.

## Törvény a halál ellen.

Karácsonyra egy félhivatalos ujság azzal a hirrel lepte meg az országot, hogy a kormány az egészségügy államosítása dolgában törvényjavaslatot készít elő és az erre vonatkozó munkálatok már folynak is.

Hogy az a javaslat milyen lesz, nem tudjuk. És bár ellen-ségei vagyunk is minden efféle államosításnak, mégis bizonyos meglegedettséggel fogadjuk a közegészségügyi államosítás hírét, mert azt látjuk belőle, hogy végre a kormány is fölismerte, hogy a mai állapotok tarthatatlanok és hogy valamit tenni kell ezeknek az állapotoknak a megjavítására.

Hogy Ázsiából származó nép vagyunk, biz azt a mi közegész-ségügyi viszonyaink mutatják leg-jobban. Azokat mind a mai napig szépen megőriztük az ő hamisítatlan ázsiai jellegükben. Kérkedünk civilizációnk előrehaladottságával, de nincs jussunk hozzá, a mig a közegészségügyi állapo-

taink ilyenek. Szeretjük hangoztatni, hogy ma már bátran helyet foglalhatunk a Nyugot művelt népei közt, de a közegészségügy dolgában egyelőre még valósággal barbárak vagyunk.

Nem a fővárosról szólnak. Ott sok minden történt a leg-utóbbi esztendőkből, ott nagy a haladás; kórházai mintaszerűek, orvostudományi intézeteik kitűnőek, magában a városban is fölülte jó hygiénikus intézkedések történtek, de annál siralmasabbak aztán a viszonyok a vidéken.

Konstatálnunk kell mindenk előtt azt a tényt, hogy a mi népünknek nem igen van fogékony-sága a modern hygiéna vívmányai iránt. Ha beteg a parasztember tehene, bizonyára sietve hív hozzá állatorvost. De ha a gyermeke fekszik emésztő lázban, bajban, bizonyára alaposan meggondolja magát, mig végre ráfanyalodik arra, hogy pénzt költsön — különösen a jövő állapota mellett — doktorra és patikára. Járványos bajok esetén óvintézkedések a

mi falvainkban alig történnek. A beteghez ki-bejárnak a szomszédok, az atyafiak; viszik a ragály csirait tovább és a nyomoruságos módon fizetett körovosok teljesen képtelenek arra, hogy a veszedelem terjedésének útját vágják, lévén az ő gondjaira bizva 5—10, néha még több község is.

Néhány évvel ezelőtt halandóság dolgában Budapest még igen szegényletes helyet foglalt el Európa városai között. Azóta a főváros tisztességesebb helyre küzdötte fel magát, de a vidéki városok megmaradtak olyanoknak, amilyenek voltak és egyik-másik helyen a mortalitás megdöbbentően nagy arányu.

Kell, hogy történjék tehát végre valami és ha a közegész-ségügyi államosítása most majd helyes módon megy végbe, hát akkor az igazán törvény lesz a halál ellen. Mert kétségtelenül bizonyos, hogy helyes törvényes intézkedések segítségével nagyon alaposan meg lehet javítani a viszonyokat és sok, nagyon sok

## Karácsonyi legenda.

Nagy, fényes karácsony esték voltak azok valamikor otthon a faluvégi ódon kőházban.

Minden ragyogott, tündöklött a tágas ebédlőben, de legjobban a mi ártatlan, vidám gyermekszemeink, a melyek még akkor nem ösmertek könnyet, bánatot.

Mielőtt a szent fácskát meggyújtották volna, édes apám mindig így kiáltott be a gyermekszobába:

— Imádkozzatok fiúk, mert jön a Jézuska... aztán pedig elmondom a fekete nyul történetét.

Minden karácsonykor elmondta, mintha unav, hívő lelkeinkbe jó előre el akarta volna hinteni a vallás malasztját, a mi nélkül összeroskadna gyarló halandó voltunk az élet temérdek szenvedése alatt.

\*

Nagy oligárcha, szenvedélyes, vad természetű ember volt néhai jó Vay László uram, elmúlt ködös századokban ura Vajának, ott a messze Nyírségen.

Dölyffel töltötte el a tudat, hogy ezt a darab földet, a melyen álomhozóan bölöngat a fehér héjju nyír, a hol a mértföldekre terjedő zombék mintegy biztos szí-

getbe rejti török-tatár elől, semmiféle királyi donácho nem juttatta kezére.

Első őse szerezte, aki a Tanaisz folyó mellől jöve, a daliás Hunor és Mogorral és a kit a csodaszarvas vezetett be Bereg földére, új hazát alapítani. Zsarnoka volt jobbágyainak, cselédei rettegtek.

Vay Lászlót soha, senki sem látta mosolyogni.

Szép arczát valósággal félelmissé tette örökös komorsága és a környék lakói, télen a padka köré gyűlve, akárhányszor suttozták, hogy a sáttánnal cimborál.

Nem mosolygott talán még szerelmes asszonyra sem soha, nem járt az Isten házába és ha cselédei ünnepi alkalmakhoz a vár kápolnájába gyülekeztek, bosszusan foghegyről mondá:

— Templom meg pap csak a buta parasztnak való.

Udvari lelkésze, a jó Domokos sokszor intette, ne legyen olyan gögös, oly konok, mert — ugymond — nincs mit bizni földi szerencsében és Isten keze mindenkit elér. Vay László rendszeren kinevette és csak még dölyfösebb volt usgy világi javai és földi hatalmában.

Főmulatságát a vadászat tette. Legjobban illett ez rideg, zárkózott természetéhez, és néha napokig elbolyongott a Nyír

vadvizes tanyáin, lesve a vadludat, a fölrepülő büszke kócsagot.

Egy ízben, éppen karácsony napjára viradtak, mikor belépett a nagy urhoz Petneházy István, ifju nemes apród, jelentve hogy óriási fekete nyulat láttak a kerülnök

Vay László szeme megvilant, aztán harsány hangon kiáltott ki a tor-nácra.

— Illés... Gyárfás ti kutyák... merre vagytok, azonnal elő a lovamat.

Lágy, kéféhér pihék szállingóznak a levegőben... enyhe idő volt kint, és a nagy, puha csöndben ünnepiesen, áhitatot gerjesztve szólalt meg a vár kápolnának harangja.

Petneházy István félénk, remegő hangon jegyezte meg:

— Nagyarom, a csatlósok mind a templomban imádkoznak, karácsony első napja van ma.

Vay László éktelen dühre fakadt.

— Ostobaság... Hivd őket azonnal. Nekem a fekete nyul kell... akarom, és az én akaratom előbb jár az Isten akaratánál.

Az apród halotthalványan sietett a templomba.

Petneházy kihívta a sorból a két

emberélet lesz megmenthető. Hogy ez aztán nemzeti és nemzetgazdasági szempontból mily nagy fontosságu és mily óriási horderejű, azt bővebben egyáltalán nem kell fejtegetni.

Nem adózunk elismeréssel a kormánynek a tervbe vett javaslatért, mert hiszen a kormány csak kötelességét teljesíti vele. De azt lojálisan tartozunk konstatálni, hogy a kormány régi mulasztást tesz jóvá, ha a közegészségügy javításán iparkodik.

### A beteg honvédelmi miniszter.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Az a hír, hogy az immár hetek óta beteg fekvő báró Fejérváry Géza állapota jobbra fordult, sajnos, nem igaz. A honvédelmi miniszter beteg, nagyon beteg; — régi vesebajához járult egy másik is, imminens veszedelemmel fenyegető: a belseiben tályog képződött, a melyet csak operációval lehetné eltávolítani. Csak hogy az orvosok, a beteg elgyöngült voltára való tekintettel, a műtétet nem merik megkockáztatni.

Hiszzen báró Fejérváry Géza már régen nem volt valami jó egészségben, éppen a folytonos gyöngékedése miatt készült lemondani a tárczájáról is, de válságosra az állapota csak a jaslói hadgyakorlatok óta fordult. Akkor erősen meghűt, ami csak növelte a vesebaját, a tályog-képződés miatt pedig állapota a legkomolyabbra fordult.

A magas életkora dacára is oly daliás miniszter nagyon erőtlén. Enni alig képes és így hát rettenes módon lesoványodott. — Gyöngécsége miatt látogatásokat sem fogadhat már és József

főherceg is csak néhány perczig volt nála a minap.

\*

Mérvadó körökben immár tisztában vannak vele, hogy báró Fejérváry nem fog tovább működni mint miniszter még abban az esetben sem, ha folyógyulna is és ma már befejezett tény, hogy ki lesz az utódja.

Jekelfalussy Lajos altábornagy van kiszemelve a helyére, aki ez idő szerint a közös hadügyi miniszteriumba van beosztva és aki a delegációkban való szereplése révén a magyar politikai körökben sem ismeretlen.

A mi politikai életünkben tehát báró Fejérváry Gézával el fog tűnni egy tipikus alak, egy erős egyéniség és hozzátehetjük: egy szimpatikus ember. Az ő magyar érzése, lehet, nem volt valami tulságosan erős. Mert hát ő első sorban is katonának tekintette magát mindig, a legfőbb hadur vakon engedelmeskedő alattvalójának és nagyon jól tudta, hogy az ellenzéki képviselők s vargelbnek tartják.

— Kérlek — mondta egyszer egy kormánypárti képviselőnek — higgyétek el, hogy jó az ilyen magamfajta s vargelb ember is a kormányban. Mert amikor saorul a kapcza, én vagyok az, aki a magyar érdekekért valmit tudok tenni Bécsben. De én sem tudnék, ha odafőn nem tartanának s vargelbnek, különben nem hiúnének nekem sem annyira!

Egyet pedig semmi esetre sem lehet elvitatni Fejérvárytól. Azt, hogy lovagiasan gondolkozó, nemesen érző, jó ember. És szép ember is, igazi férfias szépség, az alakjában, megjelenésében, modorában szeretetreméltó és megnyerő.

\*

Mikor gróf Szapáry Gyula lett miniszterelnök, báró Fejérváry nem akart megmaradni a kabinetben. A király magához rendelte, hosszasan ráakarta beszélni, hogy

csak maradjon meg, de Fejérváry csak a mellett maradt, hogy vissza akor vonulni.

— Nos hát — mondta végre a király, — eddig beszéltem a miniszterrel, az államférfiúval, most pedig szólok a tábor-szernagyhoz.

Fejérváry, a ki uniformisban, plein en parade volt a királynál, katonásan haptákba vágta magát és a fejedelem folytatta:

— Ha valahová odaállítok egy katonát, annak addig ott kell állania, a mig ki nem dől. Parancsolom, hogy maradjon a helyén!

És Fejérváry maradt.

A Wekerle-kormány utolsó idejében a király nem is érintkezett mással a kabinet tagjai közül, csak vele, a ki különben is mindig egyik legkedvesebb embere volt Ferencz Józsefnek. Minden aktát ő vitt el a királyhoz, minden ügyről ő referált és csak ő tudta keresztül vinni, sz egyházpolitikát.

Wekerle első bukása után Fejérváry fogta magát és elment Albrecht főherceghez, a kiról tudvalévő, hogy az uralkodó-családban mily nagy befolyásu volt.

— Fenséges uram, — mondta a főhercegnek, — ha az egyházpolitikai javaslatokat ő felsége nem szentesíti, a szabadelvű-párt dekomponálódik, fölbomlik!

— Bánom is én! — felel rá Albrecht főherceg. — Hagyjanak nekem öreg napjaimra békét a politikával.

— Fenség — folytatta Fejérváry — nem mint miniszter jöttem most ide, hanem mint katona. Kegyeskedjék Fenséged meggondolni, hogy a szabadelvű-párt a heertreue Partei, az, a mely a közös hadsereget változatlanul, a mai alakjában akarja föntartani. A negyvennyolcasok az önálló hadsereget követelik, a nemzeti-párt pedig a közjogi alap kiépítéséről beszél és léket verne a közös hadseregbe is, ha uralomra jutna. — Csak a mai kormánypárt akarja a közös hadsereget úgy, a hogy van.

csatlóst, akik rettegve a dölyfős oligárcha bőszdühét, hanyatt-homlok rohantak az istállók felé.

Alig telt el néhány pillanat, Vay László lova, az óriás fekete mén, ottállt fölkantharozva a vár udvarán.

Döngő léptekkel jött a nagyur, homloka még sötétebb volt, mint rendszeren, és sz orrtőig kidagadt két vastag ér veszedelmes heveséggel lüktetett.

— Uram ne kísérsd az Istent! szólalt meg egyszerre egy hang mögötte.

A vad férfiú dühösen tekintett hátra. Ki meri őt zavarni mulatságában...

Dömökös volt, az udvari psp, a ki miséjét végezve, kezében a keresztel állt előbe:

— Ne kísérsd ezen a napon, ne indulj vadászni. Add meg az Istennek is, a mi az Istené.

— Papolj jobbágyaimnak! — döngött Vay László a papra, aztán nyeregbe pattant és mint a zivatar, nyargalt ki vára udvarából, Gyárfás meg Illés, a két csatlós a lihegő, nyelvüket öltögető, kutyákkal nyomában.

A vártól néhány ölnyire, a vadvizes lapályon egyszerre felugrott az óriási fekete nyul.

Ordas vén állat volt, izmos inakkal: a nagy ur alig ért nyomába.

Vágtatót, véresre sarkantuzta nemes ménje bordáit, a melynek orlyukaiból már a parával vegyest szakadt a tajték.

— Hajrá, hajrá — kiabálta a vadász-szenvedélytől elfulladt hangon Vay László, mig kutyái csaholva, irtózatoss vonítással szágudottak a fekete nyul után. Már-már elérték, mikor — mintha csak a föld nyílt volna meg, lovas és ló egyszerre tűntek el a csatlósok szemei elől. Gyárfás remegve kapta össze kantárszárját és megállt, halálra vált pajtásával együtt.

— A sátán volt a fekete nyul és imé elvitte a nagyurat istentelenségei miatt! — szólt végre, magához térve a rémülettől.

Lassau, mintha halotti torba mentek volna, léptettek vissza a várba a csatlósok, a hol elmondták a rémes esetet.

Őt falu népessége egy álló hétig kereste Vaja hatalmas urát, de se élve, se halva nem látta többé soha emberi halandó.

Elnyelte a Nyir feneketlen dágványa, mikor vágatva nyargalt áhitott vadász-szákmanya után.

A néphitből azonban máig sem lehetett kiirtani, hogy a sátán fekete nyul képében ragadta el a nagyurat és így őrizte meg a családi szájhagyomány is.

Nálunk, a hol históriás énekekből fejlődött a komoly történetírás is, érdemes feljegyezni az ilyes régmúlt idők krónikáit...

És is följegyzem, a hogy szegény édes apámtól hallottam — most mikor ismét a Megváltó világrajöttét ünnepli a keresztény világ. Most, mikor a karácsonyfák ragyogása bevilágít a rideg téli éjszakába...

És az emlékezet édes, enyhe, puha szárnya betakar, újra látom a tágas, nagy ebőlőt abban a faluvégi ódon kőházban a mintha újra felcsillanna a szent fácska ezer fénye, lángja, örömet, boldogságot hirdetve.

Pedig csak a sötétség jött el, csak egy röstelkedő könyecseppet fagyaszt pillámra a magányos éjszaka zsibbadt csendessége. Hervadt virágok, kiálmodott álmok elhangzott édes mesék rajzanak körülöttem maga a dal a meséről, a melyet egyszer lilomfehér ujjak irnak föl, a mely onnan jött, hol sziklák aljában igazi fényő fák közt zug a tél viharja, zugásában is mindegyre zokogva a bánatos refrain: Volt, hol nem volt... így szólott a kezdet. Volt... és ezzel teljesült a végzet.

Gróf.—

Mint katona mondom Fenségednek: a szabadelvű-párt szétbomlását meg kell akadályozni!

Ez hatott.

Albrecht főherceg nyomban a fejedelmhez sietett és megmondta, hogy ha egy király az előzetes szankcióval a szavát adja valamire, úgy királyi szavát minden körülmények között meg is kell tartania.

Aznap fogadta a király a szabadelvű-párt néhány kiváló tagját is és mert azok is úgy referáltak, hogy a kormánypárt nem fogná támogatni Khuon-Héderváryt, a ki arra volt hajlandó vállalkozni, hogy megcsinálja a fuziót Apponyiékkel és keresztül vigye a kötelező helyett a fakultatív polgári házasságot, Wekerle megmaradt továbbra is miniszterelnöknek.

De ki volt kötve, hogy Wekerle csak addig marad meg, míg az egyik javaslat el lesz intézve.

## POLITIKAI HIRK.

**Az abrudbányai mandátum.** Abrudbányán Perczel Béni elhalálása folytán új képviselőválasztás lesz, de már az új esztendőben. Ez lesz az első választás, amelyre már a kuriai bíraskodásról szóló törvény rendelkezései kiterjednek. Hír szerint a város polgármestere Boér Béla lép föl szabadelvű párti programmal, aki már egy cikluson keresztül 1887-92-ig tagja volt az országgyűlésnek.

**Jótékony egyesületek ellenőrzése.** Széll Kálmán miniszterelnök a közjótékonyági egyesületek szigorú felügyelete érdekében újból körlevelet intézett a hatóságokhoz azon felhívással, hogy az időnként megtartott vizsgálatok eredménye alapján egy a tagok létszámáról, mint az egyesület vagyoni viszonyairól is tegyenek jelentést. E körlevélben a miniszterelnök határozatban megtiltja, hogy egyesületek ügynököket alkalmazzanak. A miniszterium különben a folyó évben hét egyesületet oszlattatott föl megállapított szabálytalanságok miatt, három ellen most van folyamatban a hivatalos vizsgálat.

## TÁRSAS ÉLET.

### Nem lesz méltó dal . . .

Nem lesz méltó dal belőle,  
A kedvem bármilyen beteg,  
A keserűség kaczagása  
Tulzugja a szép rimeket.

Nincs álom olyan büszke, fényes,  
Hogy ne szakadna vége is —  
Múló a fény, csaló az álom.  
Miért ne csálnál meg te is?

Ignotus.

### Régi élcz — új formában.

Közismeretű az a régi és rossz kis élcz, mikor az utczai gyermek megkér egy öregebb urat — rendesen papot, — hogy csengessen be egy házba. Az öreg bácsi peresze, hogy becsenget, mire az utczai gyermek nevetve mondja:

— No most jó lesz ám szaladni, mert jönnek.

Angol lapok most új formában találják fel olvasóiknak ezt az élczet.

— A norvichi püspök a napokban délutáni sétáját végezte, egyszerre megszólítja őt egy szurtos kis cipész inas:

— Ugyan bácsi, legyen szives, csengessen be ebbe a házba.

Az ősz püspök jóindulattal teljesíti a kérelmet, de nem állhatja meg, hogy meg ne kérdezze a bozontosfejű kis inast:

— Fiam hisz te is elérted volna a csengettyűt. Nagy legény vagy te már.

Ravaszul hunyorgatva felel a kis cipész:

— Elérni elértem volna, de festékes lett volna a kezem. Mert hát, — tessék csak megnézni, — ujólag van festve a kapu.

## VIDÉK.

\* **Meglopta a jötevőjét.** Hajdu Jánosné hadházi lakoshoz pár nappal ezelőtt beállított egy Szilágyi István nevű 16 éves szolga legény, arra kérve őt, hogy kerítene neki egy jó helyet, hol szolgálhatna. Hajdu Jánosné megígérte neki, de sőt azonnal elment egy helyre, hova beajánlotta a fiút. Míg ő távol járt, ezt az időt Szilágyi arra használta fel, hogy a szobában talált többféle ruhaneműt, körülbelül harmincz korona értékben ellopta s azzal megugrott. A csendőrség és rendőrség megindította a nyomozást.

**Az előlegkérdés.** Egerben egyik rendőrségi irnok két havi előleget kért s azt kisebb vita után meg is adta a képviselő testület, bár a tanács nem javasolta. Mivel azonban igenis sűrűn jelentkeznek az előlegkérdések, szükségesnek tartotta a közgyűlés, hogy utasítsa a tanácsot, miként a fizetés előlegekre nézve szabályrendeletet készítsen s ennél legyen figyelemmel arra a vármegyén is divó szokásra, hogy a jövőben előleg csak annyi lesz adható, amennyi a folyó év végéig a fizetés lényegesebb csökkentése nélkül letörleszthető.

### Halálos utazás.

— Saját tudósítónktól. —

**Borzasztó szerencsétlenség történt** e hó 25-én a törökbecsei komp átjárójánál. Varga Sándor ó-becsei fiatal gazda, a ki az ősszel vette feleségül Szenté István törökbecsei gazda leányát, az ünnepekre haza vitte fiatal feleségét annak szüleihez. E hó 25-én estefelől indult el a fiatal házaspár Törökbecséről, hogy visszautazzék Ó-Becsére. Magukkal vitték a fiatal asszony nővérét, a 17 éves Szenté Margitot, a ki hátul a kocsiiban foglalt helyet.

Mikor a Tiszaparra értek, a hol az átkelés van, a lovak a Tisza partján valamitől megijedtek s magukkal ragadták a kocsit. Varga hiába erőlködött,

hogy a lovakat megfékezze, a kocsi a magas töltésről a bentülőkkel együtt bezuhant a Tiszába.

Az emberek, kik a szerencsétlenségnek szemtanúi voltak, zonnal mentéshez fogtak, de a kocsi ülők közül senkit sem lehetett megmenteni, valamennyien elmerültek a hullámok közt. Az eset hírére óriási néptömeg verődött össze a Tisza partján. A kocsit és a lovakat ki-onaszták a partra, a három áldozat holttestét azonban csak tegnap fogták ki Földvár alatt.

### A földesi anyagiilkos.

Hogy derült ki Antos Gyula bűne?

Debreczen, decz. 28.

Részletesen közöltük a földesi anyagiilkosságot és a gyilkos Antos Gyula elfogatását. Földesi levelezőnk től a mai napon újabb érdekes részleteket kaptunk, amely arra vet világosságot, hogy miképen derült ki Antos Gyula bűnössége.

Mikor az öreg Antosné halva találták, nyomban megindult a vizsgálat. A szerencsétlenség fiait is kihallgatták, akik elmondták, hogy a gyilkosság estéjén először testvérük, a vőlegény Antos Gyula távozott hazáról, félórával később ment el az apjuk, a másik fiuval a szomszédba. Az utóbbiak hangsúlyozták, hogy Antosné az utca és később a konyha ajtót is becsukta utánuk. Mikor visszatértek mind a két ajtót nyitva találták, anélkül, hogy azon küllerőszaknak, valami fészegetésnek a nyoma látszott volna. Minthogy állításuk szerint anyjuk idegennek ajtót sohasem nyitott, a vizsgálatot végező csendőrök mindjárt azt következtették, hogy a gyilkosságot csakis az Antos család ismerősei s a hozzájuk járatosak közül követte el valaki. Így az ismerősök közül többeket letartóztattak.

A meggyilkolt Antosné temetése után kihallgatta a csendőrég a meggyilkolt asszony féjét és két fiát. De minthogy Antos Gyula alibijét pontosan igazolni nem tudta, sőt a kihallgatásnál kabátján vércseppeket is vettek észre, a csendőrség letartóztatta. A gnosz fiu még ekkor is megátalkodottan tagadott és azt állította, hogy ő a vércseppeket disznótorban kapta.

Még akkor is legtöbben azt hitték, hogy a gyilkos nem revolverrel, hanem késsel végezte ki Antosné. Ebben a hitben volt Markbreit Dezső földesi kereskedő is, akinél a letartóztatás előtt való napon megjelent Antos Gyula és könyörögve kérte, ne árulja el, hogy tőle töltényeket vásárolt. De mikor Markbreit Dezső meghallotta, hogy a gyilkos golyóval végezte ki Antosné, rögtön a csendőrséghez ment s értesítette őket arról, hogy mire kérte Antos Gyula. De már akkor a fiu a tenti gyanuokok alapján fogva volt.

A csendőrök újra vallatásra fogták Antos Gyulát s megmondták neki azt is, hogy tagadását mit sem használ, mert Markbreit Dezső már elmondta, hogy tőle töltényeket vásárolt. Erre mondta azután Antos Gyula:

— *Hozzák ide Katona Ágnest és akkor mindent megvallok.*

Mikor kedvesével, Katona Ágnessel, aki most férjétől Nagy Jenőtől válik, szembesítették, ezen szavakkal kezdte vallomását:

— *Ennek az asszonynak a biztatására gyilkoltam meg az anyámat. Ő készített, ő ingerelt rá. Azt mondta, hogyha anyámat, aki viszonyunkat ellenezte, elteszem láb alól, akkor egymáséi lehetünk.*

A fiu ezután töredelmes vallomást tett. Megmutatta, hogy hová rejtette el a revolvért és a pénzt. A rabolt nyolcz forintot megtalálták házuknál a szalma között, a revolvért pedig menyasszonya szobáinak udvarán a szalma között, ahová rejtette.

Katona Ágnes azonban tagad mindent. Mindkettőjüket behozták Debreczenbe, az ügyészség fogházába. Katona Ágnes az egész uton sokat sirt és folyton ártatlanságát hangsúlyozta.

## SZÍNHÁZ.

**Buborékok.** Csiky Gergely kitűnő vígjátéka érthető vonzerőt gyakorolt tegnap este a színházi előadásokért s különösen a jó vígjátékokért lelkesülő közönségre. — Distingvált közönség töltötte meg a támlásulések legtöbbszörét s hallgatta élvezettel Csiky Gergely kitűnő vígjátékát. A különben összevágó előadásban Kis Irén, Nagy Gyula és Tanay Frigyes váltak ki a szereplők közül felelősen gondosan kidolgozott alakításokkal. Jelentékeny részük volt az elért sikerben s a közönségnek szerzett kellemes színházi estében *Komjáthynak*, *T. Halmy Margit*, *Szathmáry* és *Odrynak* is. Csiky Gergely neve ritkán szerepel a színlapon, pedig a tegnap esti előadás is bizonyította, hogy az ő színművei erőteljesebb vonzerővel bírnak a közönségre a jelenlegi újdonságoknál.

**Környei Béla elszereződött.** Környei Béla, a debreczeni színtársulat baritonistája, akit két év alatt nagyon megszeretett a közönség, megvált a debreczeni színtársulattól. Környei Béla Makó temesvár-budai színtársulatához szerződött kitűnő feltételekkel s tegnap irta alá az ide vonatkozó szerződést. Mindössze pár hónapig marad még a debreczeni színtársulat kötelékében s virágvasárnapján már új állomás helyét foglalja el. Környei Béla távozását ószintén sajnáljuk. A vidéki színpadok egyik legjobb baritonistáját veszítjük benne.

**A nagyváradi színház veszedelme.** Nagyváradon az új Szigligeti-színházat egy építési hiba következtében komoly veszedelem fenyegeti. A színház legfelső emeletén, mintegy 15-20 öl hosszúságban húzódik

egy boltíves, igen alacsony, kicsiny ablaku terem, mely a színház ruhaárul szolgál. A terem, melyet ugyesztván szellőztetni sem lehet, tulontul van zsúfolva színpadi ruhákkal, egyéb kellékekkel, melyekre a színház szabója visel gondot. Kilenczvenezer forint értékű ruhatári anyag van összehalmozva a fogasokon, polczokon. A színházi szabó: Ferencz József, hétfőn rómiltan állított be Somogyi igazgatóhoz s jelentette, hogy a ruhatárban csurom viz minden darab ruha. Az igazgató csakhamar személyesen győződött meg róla, hogy a drága ruhákból facsarni lehet a vizet s nagy részét a ruhatár anyagának meglepte a penész. Az igazgató kérésére a városi mérnök gondosan megvizsgálta a ruhatárt és konstataálta, hogy a kívülről beáradó melegebb levegő lecsapódása idézi elő a kártékony nedvességet. Somogyi Károly igazgató igen jelentékeny kárt szenvedett.

## ÚJDONSÁGOK.

**\* Presbyterek választása.** Az ev. ref. egyházi törvények szerint a presbyterium mandátuma lejárt. Az új választás a debreczeni egyház presbyteriumára tegnap történt meg. Ezuttal a főgondnokra, 26 presbyterre, 15 pótpresbyterre és 83 egyházközségi közgyűlési tagra történt szavazás. A szavazás estig tartott és a szavazatok összeszámításának egyrésze mára maradt. Kétségtelen azonban, hogy az előre megállapított, illetve a szavazás előtt szétosztott nyomtatott listán jelöltek egytől-egyig megválasztották. Így az egyház főgondnoka újból *Simonffy Imre* királyi tan. polgármester lett.

**\* Az állami tisztviselők egyházi adója.** Adót fizetni senki sem szeret, a minthogy meghalni sem szeret senki, kivéve néhány elkeseredett öngyilkost. Adót fizetni és meghalni pedig minden embernek muszáj. Addig a meddig azonban halogatja az ember mind a kettőt. Különösen az állami tisztviselők nem tudnak megbarátkozni az egyházi adóval. Félre vezeti őket a községi pótdadó fizetése alól való felmentés kedvezménye és ezért több helyen megtagadták az egyházi adó fizetését, holott az egyházi adó kivétele a gyülekezetek autonóm jogkörébe tartozik és így arra nézve felmentvényt a polgári hatóság nem adhat. Egy felmerült esetben a vallás- és közoktatásügyi miniszter a napokban ki is mondta, hogy az állami tisztviselők a kormányhatóságilag jóváhagyott egyházi önkormányzati szabályok értelmében kivetett egyházi adót kötelesek megfizetni.

**\* A légszesz árának leszállítása.** Debreczen város tanácsa a következő értesítést teszi hozzá: Debreczen sz. kir. város Tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy az eddigelé az Augsburgi légszeszipartársulat tulajdonában és kezelése alatt volt légszeszgyár az 1900. évi december 31-ik napján a város birtokába megy át és a város közvilágítása: Debreczen szab. kir. város világítási vállalata

törvényszékiileg bejegyzett cég alatt házilag fog kezeltetni. A légszesz ára 1901. január 1-től fogva tetemesen leszállítottatik és pedig kőbányákonként magánosok részére világításra 24 fillérben, fűtésre, főzésre és géphajtásra 16 fillérben állapítottatik meg, mely árban nagyobb fogyasztás esetén még útszabályzatilag megállapított engedmény is adatik. A világítási vállalat ezentúl is fentartja az augsburgi légszeszgyár által eddig bent a városban a kereskedelmi akadémiá épületében elhelyezett üzletet is, hol is mindennemű légszesz felszerelési áruk, lámpák, légszeszszályhák és tüzhelyek állanak a t. közönség rendelkezésére és a hol kőszén, pír-szén (cox) és kátrány is tetszés szerinti mennyiségben házhoz szállítva megrendelhető. Ugyancsak ezen üzletekben árasítottatik az Auer lámpákhoz való égők és felszerelések; ugyanott mindennemű berendezés vagy javítás is megrendelhető, valamint az esetleges hiányok vagy világítási zavarok bejelenthetők. Ha az üzlet zárva lenne, akkor sürgős természetű bejelentések a lámpagyutók tanyáján Vár utca 2. is megtehető. Mindennemű ügyben, mely a világítási vállalat körébe tartozik, az igazgató Debreczeni Jenő gépészmérnök ur ad felvilágosítást, kinek hivatalos helyisége 1901 től kezdve a légszeszgyárban lesz.

**\* Halálozás.** Özv. Zoók Nánderné tegnap reggel hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése ma délután fél három órakor lesz a róm. kath. egyház szertartása szerint a Vigkedvü Mihály utcán levő halottas háztól.

**\* Megkerült száz korona.** Klein Ignác csapó utcai fűszerkereskedő átadott tanulójának öt darab tízforintot, hogy azzal menjen a főtőzédebe dohány és szivarért. Alig távozott a tanuló, midőn kevés idő múlva tért vissza azzal, hogy az ötven forintot utközben elvesztette. Klein Ignác azonnal a rendőrséghez fordult segítségért, honnan Bardócz rendőrbiztost küldték ki, az eset megvizsgálása végett. Hosszas után járással végre tegnap este sikerült kinyomozni, hogy a pénzt egy Laczkáné nevű asszony találta meg, ki tényleg elő is adta a fiu által elvesztett öt darab tíz forintot.

**\* Új katonai állások.** A közszolgálat majdnem valamennyi ágasatában azon vannak, hogy az igazgatás egyszerűsítésével és egyéb módokon apaszassák a hivatalnokok létszámát, vagy legalább utját vágják a további személyssaporításának. Csak a hadseregben ismétlődik évről-évre az új állásoknak a szervezése. A jövő esztendőre is egy csomó minden rendű és rangu új katonatiszti állásnak a létesítését határozták el. Nevezetesen szaporítani fogják: a tábornoki kart a jövő évi május elsején s még egygyel november elsején. Főlemelik továbbá a

katonai hadbiztossági tisztviselők békeállományát tíz újabb hadbiztossági tisztviselőnek az alkalmazásával (ezek közül három május elsején, hét november elsején lép a szolgálatba). A katonai élelmezési karnál szintén tizenegy hivatalnokkal való állomány-szaporítás van tervezve (hat május, öt november elsejével). A katonai területi és helyi parancsnokságoknál május elsejére tizenhárom helyi alkalmazásbeli törzstiszti állást rendszeresítenek a most alkalmazott nyugállománybeli törzstisztek helyett. A hadbírák állományait pedig, hogy még csak egy szolgálati ágat említsünk, a jövő évben egyszáz négy főhadnagy hadbiztossal fogják szaporítani.

**\* Öngyilkossági kísérlet.** Hüdák Mária szívére nehéz bánat szakadhatott, mert nem bírta elviselni terhét s az öngyilkosságban keresett menedéket. A fiatal leány mint cseléd szolgált a Péterfia utcás Zengevald Géza kereskedőnél. Tegnap reggel néhány pakli gyufáról lekaparta a foszfort, feloldotta kékvízben és leander-vízben s azután megitta. A leányt nehéz, gyötrő fájdalmak vették elő s a faggatásra beismerte, hogy öngyilkossági szándékából mérget ivott. A gyorsan alkalmazott orvosi segélyvel azonban sikerült a fájdalmán enyhíteni s biztos reményt fűznek életben maradásához is. Valószínűnek tartják, hogy a leány szerelmi bánata miatt akart megválni az élettől.

**\* A Petőfi dalkör tudvalevőleg vasárnap este a Biza szálloda dísztermében tartja meg dalestélyét, amely amelyen látogatóknak, éppen olyan élvezetesnek is ígérkezik. A dalárda vonzó műsorával hat a közönségre, amely mindenkor és szívesen keresi fel a dalkör estélyeit, ahol rendszerint kitünően mulat a közönség. A kedves mulatság iránt való érdeklődést már az is illusztrálja, hogy a jegyeket előre kapkodják.**

**\* Összevagdalt civil.** A Vilmos huszárok közül tegnapelőtt este hét közlegény kardokkal támadt egy vedtelen civilt s a szerencsétlen embert összevissza vagdalták. Kimaradási engedélyük volt a Vilmos huszároknak s nagy dárídót csaptak a Hatvan-utca végén egy kis korcsmában. Ott ült egy fél-liter bor mellett Terlinger Viktor, az Enke kávéház hetese a barátjával, akibe a virtuskodó huszárok belekötöttek. Szó szót követett s a Terlinger barátja, amíg csak szóval lehet harcolni, nem is hagyta magát, de mikor észrevette, hogy a Vilmos huszárok felugrának s kardot rántanak, hirtelen kiosont és eltűnt. — Szegény Terlinger Péter magában maradt s védelmére, hogy a kardcsapásokat felfogja, egy széket kapott fel s azt tartotta maga elé. Ámde a huszárok harsányan vagdalkoztak és a kardcsapásokkal egyre-másra addig sújtották a szerencsétlen Terlingert, míg az verbeborult, eszméletlenül össze-rogyott. Terlinger a fején négy vágást

kapott, a balkezét összekaszabolták s ezenkívül a vállán szenvedett sérüléseket, úgy, hogy állapota felette súlyos. A Vilmos huszárokat a katonai őrző fogta el s kísérte a kaszárnnyába, ahol tegnap már megindították ellenük a vizsgálatot.

**\* A cipész ebédje.** Müller Gyula cipész mester karácsony ünnepén nem feledkezett meg a szegény helynélküli iparos-szegédekről és az ünnepet azzal tette előtűk is kedvessé, hogy az iparos szállóról három helynélküli segédet magához ebédre hívott meg. Az iparos segédek: Szabó Mihály, Zubkó Gyula, Pacsesz József ezuton mondanak neki jószívűségéért hálás köszönetet.

**\* Tolvaj leány.** Nagy Imre Árpádtéri fűszerkereskedő öt nappal azelőtt fogadta fel cselédjéül Lassu Marit, ki ez idő alatt lassan dolgozott, de gyorsan meglopta. Lassu Marit ugyanis az ünnepek alatt elhívták a legények bálba. Ez nagyon tetszhetett a leánynak, mert ugyan csak készülődött hozzá, a napi munkáját is csak úgy sebtibe végezte el. A szobában való takarítás közben észre vette gazdája ékszereit s ezek közül egy gyűrűt elvett, gondolta mennyivel zsebb lesz ő így a bálon. Nem sokáig örülhetett azonban a lopott gyűrűnek, mert gazdája rájött a lopásra és jelentést tett a rendőrségnél, hol a leányt le is tartóztatták.

**\* Drágul a sör.** A budapesti sörkartell megkezdi áldásos működését: újévtől fogva 3 koronával emelik a sör hektolterjének árát. Az áremelést azzal magyarázzák, hogy ezzel akarják kárpótolni magukat a Király-sörfőző megvételének költségeiért. Tehát végre valami új a nap alatt: az egyesült négy sörfőző kárpótlást akar azért, mert az ötödik versenyársukat egyszerűen ártalmatlanná tették. Jellemző ennek a kartellnek a működésére, hogy a saját monopolizáló üzleteik árát is a közönséggel fizeteli meg.

**\* A „Korona Takarékos és Hitelszövetkezet” működését 1901. január hó elsején kezdi meg. A szövetkezet évtársulatai 5 évre alakulnak. A szövetkezet 6 százalékra nyújt tagjainak az 5 év alatt befizethető összeg erejéig kölcsönöket, melyeket az előjegyzés sorrendje szerint kezesség, jelzálogi bekebelezés, vagy más fedezet ellenében ad. Befizetési napok: szerdán d. u. 3—5 ig, szombaton d. e. 9—11-ig és d. u. 3—5 óráig. Beiratkozások a szövetkezet hivatali helyiségében (Piacz utca 6. sz. a kereskedelmi akadémia mellett) naponta a délelőtti órákban eszközölhetők.**

**\* Új lap, új könyv.** Debreczen irodalmi életében jelentős mozzanatot történt a karácsonyi ünnepek alatt. Egy új szépirodalmi hetilap és egy új könyv jelent meg. Az előbbi a debreczeni íróvilág egyik ismert s a közönség előtt is kedvelt tagja: Koncz Ákos irodottta meg Családi kör címmel. Az újszépirodalmi lap irányelvéül tüzte ki, hogy elfordulva a mindinkább hanyatló szeczeziós iránytól, a magyar szépirodalom arra az ösvényre térjen vissza, amelyen

hosszu időközön keresztül művelte az elméket és nemesítette a szíveket. Elő számában Simonffy Imre kir. tan. polgármester arcképét és életrajzát közli. Szépirodalmi dolgozatokat irtak bele: Koncz Ákos, Barsony István, Dóczy József, Balogh Imre, Drumár János, Pailaghy Gyula dr., Vértessy Gyula, Fuch Jolán, K. Tóth Kálmán, Koncz Ákosné, Csiky Lajos. Az új szépirodalmi hetilap előfizetési ára egy évre tizenkét korona. — A másik irodalmi esemény, amelyről megemlékezni kívánunk, egy új könyv. A debreczeni írói világ másik tagja: Jablonczay Kálmán irta. Pusztai világa címmel adta ki benne rajzait, elbeszéléseit, összesen 23-at. Jablonczay Kálmán nevét sikerült tárczáiról jól ismeri már a közönség s különösebb ajánlásra nem szorul új kötet. Akik a csinosan kiállított s képekkel illusztrált kötetet két koronáért megveszik, élvezetet fognak benne találni.

**\* Olcsón készítheti bárki magának a legjobb rumot, cognacot, silvóriumot és mindenféle liqueurt a legegyszerűbb módon a Drogueriánkban beszerezhető Essentiákkal. — Franciscs és Jóna Debreczen, Kossuth u. 6.**

**\* Legszébb újévi ajándék a „Debreczeni Képes Kalendárium”. Kapható a városkönyvnyomdájában és lapunk kiadóhivatalában, míg a készlet (300 pl.) tart. Ára 1 kor.**

## TÁVIRATOK.

### Gyilkosság az akasztófa alatt.

Moszkva, decz. 27. Szenzációs és a maga nemében oly páratlan esemény történt tegnap Reval városkában, mely az egész orosz jogászvilág érdeklődését magára vona. Eckart Károlyt, a jurjevi gymnasium tanárát, ki pár hó előtt a sógornőjét meggyilkolta, kötél általi halálra ítélte a törvényszék s kivégzése a tegnapi napra volt kitűzve. A kivégzés órájának elkövetkeztével a halálraíteltet a fogház udvarán felállított bitóhoz vezették s átadták a hóhérnak, hogy teljesítse kötelességét, midőn a nézők közül a gyilkos tanár Eckart Sándor nevű unokaöccse előugrott és revolverrel szíven lötte az elíteltet. Eckart Sándor, kit természetesen azonnal elfogtak, kijelentette, hogy tettét csupán azért követte el, mert családját akarta megkímélni attól a szégyentől, hogy annak egyik tagja bitófán lelje halálát.

### Zavargás Triestben.

Budapest, december 27. Mint Triestből jelentik, az ott állomásozó gyalogezred egyik közlegénye Pagarrelli mérnököt ma az utcán oldal-

fegyverével összeszurkálta, úgy hogy a szerencsétlen embert súlyosan megsebesülve szállították lakására. A botrányos eset híre villámgyorsasággal terjedt el a városban s csakhamar óriási néptömeg tödült a kaszárnya elé, zajosan tüntetve a katonaság ellen. A zavargás mind nagyobb mérvet öltött, míg végre is megnyiták a kaszárnya kapui s három század katona rohammal szét verte a tüntetőket, kik közül huszat el is fogtak. A polgárság körében óriási az elkeseredés.

### Elhunyt főrend.

Budapest, december 27. Dóry Dénes főrendiházi tag ma délelőtt tolnamegyei birtokán hirtelen meghalt.

### Az olaszbor veszedelme.

Bécs, december 27. Nigra gróf, Olaszország bécsi nagykövete ma egy hírlapíró előtt kinyilatkoztatta, miszerint nem hiszi, hogy az osztrák-magyar monarchia a borvám klauzulát Olaszországgal megújítará. Az egyezség meghírdetésén leginkább Spanyolország és Franciaország működnek erősen, kiknek megsemmisítő versenye a jövőben teljesen tönkretelheti az olasz borkereskedést Magyarországon.

### Kohl Medárd — püspök.

Budapest, december 27. Rómából jelentik, hogy Kohl Medárdot, Vaszary Koltz hercegprimás egykori titkárát Venutelli bibornok ma nagy ünnepélyességek között püspökké szentelte.

### Detektívek a kávéházban.

Budapest, december 27. Csinos megjelenésű uriember tűnt föl már napok előtt egy Andrassy uti kávéházban. Pontosán megjelent minden délután és pontosan megfizette, a mit megivott. Karácsony első napján azonban csak a megjelenés tekintetében volt pontos, de nem a fizetésben. E helyett magához szólította a fizető pinczért, átadott neki egy 130 koronára elzálogosított óráról szóló zálogjegyet és 10 korona kölcsönt kért rá — másnapig. A pinczér nem merete az előkelő modoru Schmidt urnak, ezen a néven nyugtázta a kölcsönt, kérését megtagadni. A vendég elment, de a mikor a pinczér megvizsgálta a zálogjegyet, észrevette, hogy míg számokkal 130 koronáról szólt a közvetítő zálogjegy, betűkkel csak három korona volt rá írva. Rögtön észrevette a hamisítást, mert a 130 as szám egyesét és nulláját sokkal világosabb tintával írták, mint a hármast. Schmidt ur másnap ismét megjelent és újabb 10 korona kölcsönt kért, ismét csak „holnapig.“ A fizető pinczér, hogy letartóztatthassa Schmidtet, azt mondta neki, hogy jöjjön egy órával később, akkor majd ad neki. — Schmidt elment a mire visszatért, a főkapitányság két titkos rendőre már

fogásra készen várta őt a kávéházban. Schmidtet minden tiltakozás dacára előállították a főkapitányság inspekciós tisztviselője elé és ott rögtön kiderült, hogy Schmidt ur tulajdonképp Pichler Károly régóta körözött, rovott előéletű alak. Egyelőre szabadláton hagyták. A zálogozédula hamisítását nem veszi magára, hanem azt állítja, hogy maga is csak vette a zálogjegyet.

### A Petőfi-társaság új tagjai.

Budapest, december 27. A Petőfi-társaság mai nagy ülésén Rákosi Jenő és Vadnay Károly irékat tiszteletbeli tagjaikul választotta.

### Halál a vonat kerekei alatt.

Budapest, december 27. Szomoru véget ért egy fiatal leány e hó 25-én este. A Czeplédről Budapestre haladó gyorsvonat elütötte és darabokra szakgatta. A szent-lőrinczi állomás bejárata előtt történt a szerencsétlenség, hol egy téglagyári munkásleány éppen akkor akart elhaladni a sineken, a mikor a czeplédi gyorsvonat a szent-lőrinczi állomás előtt levő kanyarulathoz ért. A leány nem vette észre a gyorsvonatot s nyugodtan haladt a sinek között, a mikor a gyorsvonat elütötte. A kerekek alá került leány holttestét darabokra szakgatta a vonat. A holttestet a helyszínén megjelent kispesti előljáróság tagja és dr. Szulrély Barna községi orvos hazaszállították a leány szüleihez.

### Új prelátusok.

Temesvár, december 27. Mint Rómából jelentik a pápa a csanádi egyházmegye két kanonokját Siach Károlyt és Hemmen Ferenczet prelátusokká nevezte ki.

### A kínai bonyodalom.

London, december 27. A Standard-nak jelentik Sanghaiból tegnapi kelettel: Senszii katolikus papok jelentik, hogy az özvegy császárnénak csak 3000 embere van maga körül és hogy a császári udvarnak nincsenek becsületes szándékai. — A Times-nak jelentik Sanghaiból tegnapi kelettel: Seng taotáj azt a megbízást kapta, hogy résztvegyen az idegen hatalmasságokkal való tárgyalásokban és azonnal Pekingbe utazott.

### Egy ágyu-király halála.

London, december 27. A leghíresebb és legnagyobb angol ágyugyár megalapítója és főnöke Lord Armstrong ma New Castle-ban meghalt.

### A fokföldi lázadás.

London, december 27. A Times-nak jelentik Wellingfönből, hogy három héten belül egy második új zélandi kontingens megy Dél-Afrikába. Az új kontingens 200 emberből és pedig felerészben maorikból fog állani.

### Tőzsde.

Goldstein Mór debreczeni bankiroda tudósítása.

— Esti zárlat. —

Buza 1901 áprilre	774.
" " októberre	763.
Rozs " áprilre	727.
Zab " áprilre	582.
Tengeri " májusra	491.

Délelőtt szilárd, délután alacsonyabb, külföldi jegyzésekre ellanyhult.

### VEGYES.

Munka nélkül. Hogy a mai lázasan pénzkereső világban, a hol mindig több az eszkimó és kevesebb a fóka, munka nélkül is lehet vagyont szerezni, azt fényesen igazolja a következő eset: Egy Millmann nevű hesszeni koldus, a ki negyven évig folytatta „mesterségét“, fölkeresve a vásárokat, templomokat, választásokat, élelmes semmittevésével tekintélyes vagyomra tett szert. Nemrégén aztán „nyugalomba“ vonult, szép házat vett, a többi pénzét pedig kiadta kamatozni. Millmann, saját bevallása szerint, soha életében egyetlen egy napon sem dolgozott.

Léghajó a kínai harctéren. Azokkal az új fegyvernemekkel, amelyeket a gyakorlatban még eddig nem próbáltak ki, bő alkalom nyílik kísérletezni a kínai harctéren. A francia hadügyi kormány például a léghajót akarja kipróbálni, hogy vajjon alkalmas-e hadi célokra. Egy francia léghajó-század Lindecker százados vezetésével, már november tizenötödikén elutazott Párisból Két léghajót vittek magukkal, a melyek közül az egyiknek háromszáz köbméte a tartalma, a másiké pedig hatszáz. A léggömböt komprimált hidrogénnel töltik, amelyet Párisból szállítanak egyenesen a harctérre. Hat-hét léghajóra való hidrogént vittek magukkal.

Megvadult lovak. Keszthelyről írják: Bontz József káplán karácsonykor a Festetics-kastélyba ment misére a gróf fogatján. A lovak a nagy néptömeg láttára megbokrosodtak és a fő utcán vad futásnak eredtek. A kápián, látva a veszélyt, kiugrott a kocsiból, arcát súlyosan megsebesítette és eszméletlenül maradt a földön. Hordágyra fektették és lakására vitték. A lovak a grófi kastély felé rohantak. A kocsist az uton összezúzódva találták meg.

### Rablógyilkosság karácsony estéjén.

— Saját tudósítónktól. —

Mint egy fővárosi esti lap írja: Derecskén e hó 24 én Schwartz Fülöp kereskedőt és nejét meggyilkolták, az üzlet pedig kirabolták. Este 6 óra tájban három vidéki ember tért be Schwartz boljába, hol különféle tárgyakat és élelmiszereket vásároltak. Mikor fizetésre került a dolog, az egyik ember adós akart maradni a vásárolt cikkek árával. Schwartz az embereket nem ismerte és kijelentette hát, hogy

nem ad hitelbe s egyuttal a távozni készülő emberek elébe állott.

A három ember, ugylátszik, csak arra várt hogy Schvartz kikerüljön az áruasztal mögül, mert a mint elébük lépett, az egyik a rajta volt szüralói egy éles baltát rántott elő s azzal a kereskedő fejére sújtott, mitől az eszméletét veszítve, elesett. A másik kettő ez alatt becsapta a bolt külső ajtaját s a mikor már az áldozat a földön hevert, bicskákkal összeszurkálták. Eközben lépett be az üzletbe Schvartz felesége is, a kit a rablók szintén leütöttek. Miután azt hitték, hogy a két áldozat már halott, az üzletben talált értékesebb tárgyat összeszedték s azt, valamint a puld fiókban talált 68 korona készpénzt magukhoz véve, elávoztak.

Nemsokára a rablók távozása után egy szomszédbeli lakos ment a boltba s ez találta meg a két áldozatot, a kiket az összefutott lakosság rögtön ápolás alá vett, de csak Schvartzné tudták eszmélethez hozni, mert a kereskedő már kiszorult. Schvartzné lelépése után a csendőrségnek sikerült a rablógyilkosokat elfogni Mursai Tamás, Verssi András és Ussai Ferenc bocsai lakosok személyében, kiknél az elrabolt árucikkeket egy részét elő is találták.

## MULATTATÓ.

Ugyanaz a hatás.

— Egy adoma sikere attól függ, hogy uj e?

— Nem épen szükséges. Elég, ha a hallgató uj.

A kisebb baj

— Hogy lakhatol egy kazángyár tözsomszadságában? Nem tesz örültté a lármája?

— Épen nem. Nagy gyönyörűségem telik benne. Így legalább nem hallhatom a feleségem nyelv. léseit.

Melyik az irigylendőbb.

Uj házas (keserűen): Nem mulik el nap, amilyen a feleségem pénzt ne kérne.

Régi házas (irigyen): Te boldog fickó! Nem mulik el nap, amilyen nekem ne kellene pénzt kérnem a feleségemtől!

## CSARNOK.

### Debreczeni boszorkányok.

— Regény. —

(Folytatás.)

Minél többet beszélt a Miczike férje, annáljobban belátta Horláth, hogy milyen igazsága van. Csakugyan! Őzvegy Dalidainé még mindig nagyon szép asszony és tőle még szebb is, mint a lármalyik leánya.

— Nos? — kérdezé aztán Horláthot, mit szándékozik tenni?

— Udvarelok!

— Kinek?

— A miénak!

— Brávó! Ezt már okosan teszi. Ez észszerű dolog, ehhez gratulálok.

— Köszönöm!

— Sőt többet mondok! Mindenben

segíteni fogom törekvését. Azt hiszem, hogy ez nekem könnyebben fog menni, mint menne bárki másnak.

— Számitok enre!

És a Miczike férjének tényleg sikerült Horláthot hangolnia. Nem telt bele egy jó óra és Horláth már tüzesen udvarolt Dalidainának. Észreverte ezt Miczike is, a ki titokzatosan hívta fel rá a férje figyelmét.

— Pszt! Csendesen! — intette őt férje. Semmit sem szabad észre vened. Én hatottam rá és meggyőztem Horláthot, hogy így is biztosíthatja a boldogságát.

— De kérlek... hiszen...

— Semmi de édesem. Maga okos asszony, magának be kell látnia, hogy ilyen kedves urat, aki a mellett még dúsgazdag is, kár lenne kiengedni a családból. Végre is kiengeszteljük őt s amellet lesz egy kedves, kitűnő, gazdag apósunk.

(Folyt. köv.)

## NYILTTÉR. \*)

Nyílt levél.

A Debreczeni Ellenőr December hó 20 ik számában nyílt levél alakban megjelent nyilatkozatra vonatkozólag kijelentem

\*) E rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a Szerk.

a nyilatkozónak 1-ször, hogy azért tette a nyilatkozatot akkor, mikor épp a főnököm távol van, nehogy táján felelhessen rá. Addig is, míg főnököm haza jön, kötelességemnek tartom a cikkre kijelenteni, hogy főnököm meg fog felelni a cikkére, mihielyt hazaérkezik. Debreczen, 1900. December 24.

Szikora.

## SZINLAP.

Ma, pénteken „B” bérletben:

## AZ ARANYASSZONY.

Vigjáték 3 felvonásban.

S Z E M É L Y E K:

Éva asszony	—	Fái Flóra.
Gróf Gerleváry Domokos	—	Tanay Fr.
Lovag Znojemszky Lója	—	Nagy Gyula.
Borbála, Éva gazdasszonya	—	Kiss Irén.
Péter ) legények Éva ötvösm.	—	Odry Á.
Balázs)	—	ifj. Szatmári.
Agnes, grófnő	—	T. Halmi M.
Gyuszi, inas	—	Szabó Irma.
Orsolya, cseléd	—	Makrayné A.

Holnap, szombaton „C” bérletben:

## BOCCACCIO.

Nagy operette 3 felvonásban.

Tisztán kezelt  
természetes homoki borok.

Szabó Kálmán és Testvérei

szentannai szőlőtelepük terméséből kitűnő minőségű

homoki fajboraikat

eladás alá bocsátván, azokat eredeti 1 literes palaczkokban különféle minőségben igen jutányos árban árusítjuk, melyre a tisztelt közönség becses figyelmét különösen felhívjuk.

Geréby Fülöp utódai

MIHALOVITS J. gyógyszerháza  
a „Kigyó”-hoz Debreczenben.

Ajánlja:

HARMAT-ARCZPORÁT (pouder)

mely készítmény üde színt kölcsönöz az arcznak s nem rongja az arczbőrt. Kitűnő illata, teljesen ártalmatlan volta, valamint finomsága által vetekedik bármilyen arcz vagy rizsporral. Jól tapad s igen jól fed.

A Harmat-Créme a Harmat szappannal együtt használva az arczbőrt üdévé széppé teszi s megóvja a megráncozódástól.

(Kapható 3 színben fehér, rózsaszín s crème színben) minta doboz Harmat-pouder ára 50 fillér. (pamacsosál 60 fillér.) Nagy doboz ára 1 kor. 80 fillér.

Ajánlja továbbá következő arczporait:

BERLINI FETTPÓDER (3 féle színben) kis doboz ára 40 fillér, nagy doboz ára 1 kor. s 1 kor. 80 fill.

VELUTIN PÓDER (3 féle színben) kis doboz 60 fill. nagy doboz 4 korona.

## Apró hirdetések.

Díja: 10 szögig 40 fillér, minden további szög 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szög 8 fillér.

**Német honne** gráci születésű keres állást helyben. **Tudakozódnai: Turai Farkas** elhelyező irodájában, Debreczen, Miklós-utca 8.

**Gazdaszornak** ajánlkozik özvegy nő uri házakhoz. papokhoz vagy magányos öreg urhoz. Czim a kiadóhivatalban.

**Vinczellér,** állást keres, ki a folyó érvben a ménesi m. kir. szakiskolát jelesen végezte; oltvány, valamiut homokszőlőművelésben, borkezelésben, gyümölcsfa tenyésztésben kellő szakértelemmel bír. Czim: Vinczellér Pacsirta-u. 42.

**Remek szép, kiváló minőségű arany Parmin Jean dulce francals és kormos almák** érkeztek a jutányos árban kaphatók **Geréby Fülöp** utódainál.

**Bolthelyiség** Széchényi-utczán Kunz divatüzletével szemben **Január 1-től bérbeadó** Értekezhetni: **Geréby Fülöp** Utódai üzletében.

**Teli blouzok** velez és flanelből feltűnő olcsó árban beszerezhető **Márton Gynla** férfi és női divatüzletében, Bika szálloda mellett:

**Vendéglősnek** való használt, de jó karban levő vas-konyha eladó. **Piacz-utca 21.**

**Mészárosok figyelmébe!** A legjobb forgalmu helyen egy üzlethelyiség kiadó igen jutányos árban, értekezhetni: **Radetzký Józsefnél.** Halköz 1. sz.

**Egy** igen jó helyen levő fűszerüzlet berendezéssel ellátva igen olcsón kiadó. Értekezhetni: e lap kiadóhivatalnál.

**Bolthelyiség** lakással **Hatvan utca 74. szám** alatt május elsőre.

**7 krajczáros** bazárnak a legélénkebb helyen berendezéssel egy üzlethelyiség kiadó, a legkevesebbet igérőnek. Értekezhetni e lap kiadóhivatalában.

**Eladó** egy ház **Berecsényi utca 17. sz.** Értekezhetni **Diószegi-utca 16. sz.** örökösöknél,

**Egy** önálló törekvő fiatal kereskedő ismeretséget óhajt kötni komoly nőstüléi szándékból, egy jó esádból való, esetleg árva leánynyal, kinek 5—6 ezer forint hozománya készpénz vagy ingatlan vagyona volna. Öszinte és komoly levélre bő felvilágosítással szivesen szolgálók. Titoktartás biztosított. Levelek kéretnek kereskedő ezimen e lap kiadóhivatalába küldeni

**Dús választéku** elnyomda és kézt munka ajándéktárgy nagy raktár **Füstös testvéreknél,** Sten-zinger házban.

Van szerencsém tudatni, hogy az általános eselédhiányon segitendő, a vezetésem alatt álló szálloda, vendéglő és kávéházi személyzet elhelyező intézethez: **Piacz utca 79. sz. a**

**ujcseléd-elhelyező irodát** nyitottam. Főbb törekvésem, hogy a nagyérdemű közönség megbízásait becsületes és szorgalmas cselédek közvetítésével a legjobban kielégitem **Telefon sz. 98.** Teljes tisztelettel **Privitzer József** ügyvezető.

## Építkezéseket és tervezéseket

legkisebb építménytől a legmodernebb palotáig **gyorsan és igen jutányos árakon**

**kedvező fizetési feltételek mellett** eszközök. Sikertült kivitel, jó munka és becsületes eljárás is fog vezetni ezután is, mint eddig; a miről eddig létesített műveim: számos földszintes, emeletes; kétemeletes magán és középület; valamint eddigi tisztelt megbízóim a legilletékesebben nyilatkoznak.

Magamat a n. é. építettő közönség b. figyelmébe ajánlva, maradtam eljes tisztelettel

**Hegedüs István**  
építész.

Lakás és iroda: Debreczen, Csemete-u. 6. sz.

## Leszallított arak!

Leltározás alkalmából december hó folyamán a raktáron levő

## Női ruhaszöveteket

színes selymeket, mosó velezeket, atlas-satin és batisztokat, haraszt-kendőket,

valamint

**szőnyegeket, függönyöket**

tetemesen leszallított

árakon árusítjuk el.

**Szabó Lajos Fiai**

Debreczen, Rózsater.



Több ezer darab  
maradék női ruhaszövetekből  
feltűnő olcsó áron

7 méter egy ruhának való női  
divatszövet 1 frt 75 kr.

## Uj vaskereskedés.

## Zaborszky Lajos és Társa.

Piacz-utca 65. sz. alatt a vármegyeház átellenében, — dusan felszerelt üzletükben legolcsóbb napi árban és felülmulhatatlan jó minőségben különösen ajánlják:

**Secessió**s és egyéb minőségű főzőedény.

**Zsiros bódón,** szenes vasaló, amerikai husvágó, francia kávéörlő stb. háztartási cikkeit.

**Alpaca,** Pakfon, Britannia és Solingeni evőeszközök, konyha kések, bárdok és zsebkések

**Halifax,** Kondor, Merkur és Lakson Hajnes korcsolyák, többféle Patent **Boxerek.**

**kézműves szerszámok,** épület és butor vasalások, Görlécek és forlőcek

**Szekértengely,** rudvas, lemezek, kályhák, kályha előtétek, konyhák, üstök és mindenféle gazdasági eszközeiket.

Üzletünk naponta esti 8 óráig, még a déli órákban is nyitva tartatik.

## ifj. PÁJER JÓZSEF

porcellán-, üveg-, lámpa és konyhaberendezés nagy raktára.

**DEBRECZENBEN.**

Üzlethelyiség: Főpiacz, Kossut-utca sarkán.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására juttatni, hogy az idény beálltával dusan összeállított lámpa-raktárt rendeztem be

Tartok raktáromon minden jó hírnevű és gyártmányu

**álló- és függő lámpákat**

a legjobb égőkkel egész gyári áron, ugymint Ditmár-féle nap, komettem, bahu, dupla és 30—40 gyertya lángu meteor-égőkkel, melyeket eladás előtt mindig kipróbálva szolgálók.

Tartok raktáron igen finom szövésű kanóczoikat, lámpa ollókat, lámpa-üvegkeféket, petróleum kannákat s minden egyes lámpa részeket.

Ajánlom továbbá gazdagon berendezett raktáramat, u. m.: ét-, thea-, kávé-, mokka-, mosdó- és üvegkészleteimet francia, angol és több hazai kivitelben igen jutányos áron.

**Berndorf**i evőeszközöket, disz-tárgyakat, ugy china ezüst, mint alpaccában árjegyzék szerint; továbbá: csont- és fanyelű asztali és dessert késeket, mosdó asztalokat minden kivitelben.

Szoba díszítéshez nagy választékban szolgálhatok majolika és terakotta vázákat es korsókat, ugyszintén fadiszeket és szobrokat minden nagyságban.

Konyha berendezéshez minden ahoz való kellékekkel a legolcsóbb árak mellett szolgálhatok.

**Menyasszonyi** kelengye bevásárlásánál kamatot engedményezek. Vidékre csomagoló ládát nem számítok. — A csomagolásnál a legnagyobb gond fordítatik, az uton történendő esetleges kárért felelősséget vállalok.

Kiváló tisztelettel

**ifj. Pájer József.**